

БЕКІТІЛДІ

Академик Е.А. Бекетов атындағы
Қарағанды университеті» КЕАҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен
(2022 жылғы «25» қарапада № 9 хаттама)

**«Академик Е.А. Бекетов атындағы Қарағанды университеті» коммерциялық
емес акционерлік қоғамының
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТЫ**

Қарағанды қ, 2022 жыл

Мазмұны:

1	Жалпы ережелер	3
2	Қолданылу саласы	3
3	Терминдер мен анықтамалар	4
4	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың мақсаттары, міндеттері мен қағидаттары	6
5	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимылдың негізгі қағидаттары	7
6	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға және функционалды бөлуге жауаптылар	8
7	Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер	10
8	Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің міндеттері	12
9	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің негізгі бағыттары	12
10	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл бойынша алдын алу шаралары	13
11	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт	14
12	Қаржылық бақылау шаралары, ішкі бақылау және аудит	15
13	Мұдделер қақтығысын болғызбау және оны реттеу	16
14	Сыйлықтармен және өкілдік шығыстармен жұмыс істеудің жалпы ережелері	17
15	Қайырымдылық қызметке және демеушілікке қатысу	18
16	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер	18
17	Персоналды басқару	19
18	Контрагенттермен және өзге де тұлғалармен, ұйымдармен өзара іс-кимыл кезіндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар	20
19	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл саласындағы ынтымақтастық	21
20	Қоғам қызметкерлеріне кенес беру және оқыту	21
21	Құпия ақпарат	22
22	Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабардар ету, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеп-тексеру	23
23	Қызметкерлер мен білім алушылардың жауапкершілігі	23
24	Корытынды ережелер	24
	№1 қосымша	255
	№2 қосымша	26
	№3 қосымша	27
	№ 4 қосымша	28

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы «Академик Е.А. Бекетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты (бұдан әрі – Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат, Саясат) Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясат, Саясат» Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 2 туралы» Заңының ережелеріне, Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 2 ақпандығы № 802 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының 2022-2026 жылдарға арналған тұжырымдамасына, Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына, сондай-ақ «Академик Е.А. Бекетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ (бұдан әрі – Қоғам, Университет) Жарғысы мен өзге де ішкі (жергілікті) нормативтік актілеріне, құжаттарына сәйкес әзірленді және Қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімді жүйесін құруға, қызметкерлердің, профессор-окытушылар құрамы мен білім алушылардың бойында сыбайлас жемқорлыққа қарсы сананы қалыптастыруға бағытталған.

1.2. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат Университетте сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимылдың негізгі мақсаттары мен міндеттерін, процеске қатысушылардың, оның ішінде жеке, заңды тұлғаларды, мемлекеттік органдар мен олардың өкілдерін қоса алғанда, үшінші тұлғалармен қатынастарда сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу қағидаттары мен ұйымдастырылуын, олардың міндеттерін, функцияларын, өкілеттіктері мен жауапкершілігін айқындайтын Қоғамның базалық құжаты болып табылады.

1.3. Университет өз қызметінде сыбайлас жемқорлық көріністерінің кез келген түріне төзбеушілік қағидатын ұстанады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алудың басқарушылық және ұйымдастырушылық негіздерін, сондай-ақ олардың салдарларын барынша азайту жөніндегі шараларды белгілейді.

1.4. Осы Саясатта анықталатын талаптармен барлық қызметкерлер (Университеттің профессор-окытушылар құрамы, әкімшілік-басқару аппараты, білім алушылары) танысуы және оларды сақтауы міндетті.

1.5. Университетте сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет аясында жүзеге асырылатын іс-шараларды Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысы және Басқарма мүшесі, әлеуметтік-мәдени даму жөніндегі проректор үйлестіреді.

1.6. Университет қызметкерлерден (атқаратын лауазымына қарамастан) белгілінген шектеулерді ескере отырып, Қоғамның Корпоративтік әдеп кодексінде белгілінген белгілі бір этикалық қағидаттар, осы Саясаттың әдіс-тәсілдері мен талаптары негізінде келісім күтеді (№1 қосымша).

1.7. Университет пен қызметкерлердің осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың талаптарын консультанттарды немесе басқа да үшінші тұлғаларды қоса алғанда контрагенттердің қызметі арқылы айналып өтүге құқығы жоқ.

1.8. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ішкі (жергілікті) нормативтік актілерін және басқа да құжаттарын әзірлеу және қабылдау үшін негіз болып табылады.

2. Қолданылу саласы

2.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат атқаратын лауазымына, атқаратын функциялары мен жұмыс мерзіміне қарамастан, Қоғамның барлық қызметкерлеріне қолданылатын жалпыға міндетті нормалар мен қағидаларды қамтиды.

2.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың жекелеген нормалары Қоғам контрагенттермен, үшінші тұлғалармен жасасатын өзге шарттық қатынастарға

(шарттар, келісімшарттар, келісімдер және т.б.) Қоғам түсетін жеке және (немесе) занды тұлғаларға да қолданылады.

2.3. Қоғамның барлық қызметкерлеріне тікелей немесе жанама, жеке өзі немесе дедалдар арқылы сыйайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының туындауына экеп соғуы мүмкін іс-әрекеттерге қатысуға тыйым салынады.

2.4. Осы Саясат Университеттің ресми интернет-ресурсында орналастыруға жатады.

3. Терминдер мен анықтамалар

3.1. Осы Сыйайлас жемқорлыққа қарсы саясатта келесідей терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) *сыйайлас жемқорлыққа қарсы саясат* - сыйайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға, қоғамның мемлекеттік органдар қызметіне сенімін арттыруға бағытталған құқықтық, әкімшілік және үйимдастырушулық шаралар және ҚР «Сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңына сәйкес өзге де шаралар;

2) *сыйайлас жемқорлық* - жауапты мемлекеттіклауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың,лауазымды адамдардың өздерініңлауазымдық (қызметтік) өкілдіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе дедалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы адамдарды парага сатып алу;

3) *сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл* - сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің өз өкілдіктері шегіндегі сыйайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыйайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыйайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі, сондай-ақ сыйайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарларын жою жөніндегі қызметі;

4) *сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі үәкілетті орган* - Қазақстан Республикасының сыйайлас жемқорлыққа қарсы саясатын қалыптастыру мен іске асыруды және сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында үйлестіруді, сондай-ақ сыйайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алууды, анықтауды, жолын кесуді, ашуды және тергеп-тексеруді жүзеге асыратын мемлекеттік орган және оның аумақтық бөлімшелері;

5) *сыйайлас жемқорлық құқық бұзушылық* - бұл үшін занда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыйайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қайшы, кінәлі түрдегі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

6) *сыйайлас жемқорлық тәуекелі* - сыйайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

7) *сыйайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер* - ҚР «Сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңында белгіленген және сыйайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуға бағытталған шектеулер;

8) *сыйайлас жемқорлыққа қарсы стандарт* - Қоғамның қызметі үшін белгіленген, сыйайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесі.

9) *сыйайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс* - тиісті үйимның, оның қызметкерлерінің және білім алушылардың Қазақстан Республикасының Сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасын және Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қазақстан Республикасы ратификациялаған, Қоғам ұстануға міндетті халықаралық шарттарда көзделген өзге де сыйайлас

жемқорлыққа қарсы реттеушілік талаптарды, сондай-ак Қоғамның көрсетілген талаптарды орындау жөніндегі саясат пен рәсімді белгілейтін ішкі құжаттарын сақтауын қамтамасыз ету жөніндегі функция;

10) *сыйбайлас жемқорлыққа қарсы ескертте* - орындалуы сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимылға бағытталған талапты қамтитын шарттың немесе өзге де құжаттың ережесі;

11) *мұдделер қақтығысы* - жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мұдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, мұндай жағдайда аталған адамдардың жеке мұдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындауда және (немесе) тиісінше орындауда алып келуі мүмкін;

12) *жеке мұдделілік* - еңбек міндеттерін орындауға байланысты қоғам қызметкерінің өзі немесе үшінші тұлғалар үшін ақша, құндылықтар, өзге де мүлік, оның ішінде мүліктік құқықтар немесе мүліктік сипаттағы қызметтер түріндегі кірістерді алу мүмкіндігі;

13) *іскерлік әден* - Қоғам қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары өз қызметінде басшылыққа алатын моральдық және этикалық қағидаттардың, іскерлік қарым-қатынас пен қызметтік мінез-құлықтың жиынтығы;

14) *лауазымды тұлғалар* - Директорлар кеңесінің мүшелері, атқарушы органның (басқарманың) мүшелері, Қоғамның басшылық құрамының өзге де тұлғалары;

15) *Университет қызметкери* - жұмыс берушімен еңбек катынастарында тұратын

24) *сөз байласу* - басқа білім алушы үшін тексеруге және бағалауға жататын кез келген академиялық жұмысты орындау туралы білім беру процесі субъектілері арасындағы өзара келісушілік;

25) *әкімшілік-шаруашылық функциялар* - Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен берілген ұйымның тенгеріміндегі мүлікті басқару және оған билік ету құқығы;

26) *ұйымдастырушылық-өкімдік функциялар* - қызметі бойынша бағынысты адамдардың орындауы үшін міндетті бүйрықтар мен өкімдер шығаруға, сондай-ақ бағынысты адамдарға қатысты көтермелей шараларын және тәртіптік жазалар қолдануға Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен берілген құқық;

27) *мониторинг* - мақсаты Қоғамда сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл, сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау, жүйені жетілдіру болжамдарын әзірлеу, мәліметтер мен деректерді талдау мен бағалауға құрылған қолданылатын шаралар бойынша жүргізілетін іс-шаралардың тиімділігін қамтамасыз етуді байқау болып табылатын рәсім;

28) *сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау* - Қоғамның сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау жөніндегі қызметі;

3.2. Осы Саясатта қолданылатын, бірақ ашылмаған анықтамалар Қазақстан Республикасының заңнамасында, Қоғамның Жарғысында және өзге де ішкі (жергілікті) актілерінде, құжаттарында пайдаланылатын анықтамаларға сәйкес келеді.

4. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың мақсаттары, міндеттері мен қағидаттары

4.1. Осы Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясат Университет қызметкерлері мен білім алушыларының құқыққа қарсы, әдепке жат сыйбайлас жемқорлық мінез-құлық жағдайларын анықтау, алдын алу және азайту мақсатында әзірленді.

4.2. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясат Университеттің барлық қызметкерлері мен басшыларында, білім алушыларында Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы талаптарын бұзыу мүмкін жағдайлар мен іс-әрекеттердің, оның ішінде ықтимал жағдайлардың алдын алу және жолын кесу үшін сыйбайлас жемқорлық іс-әрекеттерінің мәнін, олардың нысандары мен көріністерін біркелкі түсінуді қалыптастыруға бағытталған.

4.3. Қоғамда сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты енгізуінді негізгі мақсаттары:

1) азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға байланысты келеңсіз процестер мен құбылыстардан қорғауды қамтамасыз ету, азаматтардың Қоғам қызметіне сенімін нығайту;

2) атқаратын лауазымына қарамастан, Қоғам қызметкерлерінде, білім алушыларында, контрагенттерде және өзге де тұлғаларда Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты біркелкі түсінуді, сыйбайлас жемқорлықты кез келген көріністер мен нысандарда қабылдамауды, сыйбайлас жемқорлық мінез-құлыққа төзбеушілікті қалыптастыру болып табылады;

3) Қоғамды, оның қызметкерлерін және білім алушыларын сыйбайлас жемқорлық қызметке тарту тәуекелін барынша азайту;

4) сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін жағдайлар мен себептерді анықтау және олардың салдарларын жою;

5) Университетте қолданылатын Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасының негізгі талаптарын қорыту және түсіндіру.

4.4. Қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін Қоғамда сыйайлас жемқорлыққа қарсы саясатты енгізудің мынадай міндеттері белгіленеді:

- 1) Университетте сыйайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу және оның алдын алушының негізгі қағидаттараты мен қағидаларын белгілеу;
- 2) сыйайлас жемқорлық іс-әрекеттерінің профилактикасына және Университетті, оның қызметкерлері мен білім алушыларын сыйайлас жемқорлық іс-әрекеттеріне тарту тәуекелдерін барынша азайтуға бағытталған тимді тетіктерді, рәсімдерді, бақылау және езге де іс-шараларды өзірлеу;
- 3) Университет іске асыратын сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар тізбесін, стандарттар мен рәсімдерді, оларды орындау тәртібін белгілеу;
- 4) сыйайлас жемқорлық факторларының мониторингі және Сыйайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыру жөніндегі шаралардың тиімділігі;
- 5) этикалық мінез-құлық мәдениетін және сыйайлас жемқорлық бағытындағы барлық көріністерге тәзбеушілікті, оның ішінде Университет қызметкерлері мен білім алушылары арасында сыйайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлықтың бірыңғай стандартын қалыптастыру;
- 6) Университет қызметінің барлық деңгейлерінде стратегиялық және жедел басқаруға сыйайлас жемқорлыққа қарсы қағидаттарды интеграциялау;
- 7) басқарудың тиімділігін, Университет ұсынатын білім беру қызметтерінің сапасы мен қолжетімділігін арттыру;
- 8) сыйайлас жемқорлық тәуекелдері мен жағдайларын барынша азайту және алдын алу мақсатында Университеттің оку-тәрбие, ғылыми және ұйымдастыру-әдістемелік қызметінің тиімділігі мен нәтижелілігін арттыру;
- 9) қызметтің ашықтығы мен айқындығы, азаматтардың Университет қызметі туралы ақпаратқа қол жеткізу құқықтарын іске асыруға жәрдемдесу;
- 10) сыйайлас жемқорлыққа қарсы насиҳат;
- 11) азаматтар мен ұйымдардың сыйайлас жемқорлық фактілері және сыйайлас жемқорлық факторлары туралы ақпаратқа қол жеткізуіне, сондай-ақ олардың бұқаралық ақпарат құралдарында еркін жариялау құқықтарын іске асыруға жәрдемдесу;
- 12) Университеттің Директорлар кеңесін сыйайлас жемқорлық іс-әрекеттері және сыйайлас жемқорлықтың алдын алу шенберінде қолданылатын шаралар туралы хабардар ету;
- 13) сыйайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауапты тұлғалардың тізімін анықтау;
- 14) сыйайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға қатысы бар тұлғаларға қатысты жауапкершілік шараларын қолдану.

5. Сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

5.1. ҚР «Сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының 4-бабына сәйкес Қазақстан Республикасында сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл:

- 1) зандаудың;
- 2) адам мен азаматтың құқықтарын, бостандықтары мен занды мүдделерін қорғау басымдығы;
- 3) жариялыштық пен ашықтық;
- 4) мемлекет пен азаматтық қоғамның өзара іс-қимыл жасауы;
- 5) сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларын жүйелі және кешенді пайдалану;
- 6) сыйайлас жемқорлықтың алдын алу шараларын басым қолдану;
- 7) сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсететін адамдарды көтермелебеу;

8) сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасағаны үшін жазаның бұлтартпастығы қағидаттары негізінде жүзеге асырылады.

5.2. Қоғамда сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларының жүйесі мынадай түйінді қағидаттарға негізделеді:

1) заңдылық қагидаты - Қоғамда іске асырылатын Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясат және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар Қазақстан Республикасы Конституциясының, заннамасының, Қазақстан Республикасы ратификациялаған және жасасқан халықаралық шарттар мен келісімдердің, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінің, Қоғамның қызметінде қолданылатын сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ішкі (жергілікті) нормативтік актілер мен құжаттардың талаптарына сәйкес келеді;

2) сыйбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қагидаты - Қоғам өз қызметін жүзеге асыру кезінде сыйбайлас жемқорлықтың кез келген нысандары мен көріністерін толық қабылдамау қағидатын ұстанады. Сыйбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қагидаты Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін Қоғамның атынан немесе оның мүддесінде тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі не қандай да бір делдалдық арқылы сыйбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға қатаң тығым салуды білдіреді;

3) сыйбайлас жемқорлық көріністеріне келіспейтін қатынасты басқарудың жеке мысалы қагидаты - Қоғамның Директорлар кеңесі мен Басқармасы төзбеушілік мәдениетін қалыптастыруды және Қоғамда сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу мен оған қарсы іс-қимылдың тиімді жүйесін құруда негізгі рөл атқарады. Қоғамның Директорлар кеңесі мен Басқармасының мүшелері қызметкерлер мен контрагенттерге барлық денгейдегі сыйбайлас жемқорлықтың кез келген нысандары мен көріністеріне төзбеушілікті қалыптастырады және көрсетеді, осы қағидатты жеке мысалда сақтайды және іске асырады;

4) қызметкерлерді тарту қагидаты - Қоғамның жұмыскерлері мен білім алушыларының назарына сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заннаманың талаптары туралы ақпарат жеткізіледі және олардың сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуы жүзеге асырылады;

5) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің сыйбайлас жемқорлық тәуекеліне мөлшерлес болу қагидаты - тұтас алғанда Қоғамның және оның жекелеген бөлімшелерінің қызметіне тән сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ескере отырып жүзеге асырылатын, Қоғам қызметкерлерін сыйбайлас жемқорлық қызметке тарту ықтималдығын азайтуға мүмкіндік беретін іс-шаралар кешенін әзірлеу және орындау;

6) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдер мен іс-шаралардың тиімділігі қагидаты - Қоғамда барынша жоғары нәтиже алуға бағытталған, бейтарап, оларды іске асыру кезінде қарапайымдылығымен және ашықтығымен, сондай-ақ Қоғамда шығындардың сыйбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мақсаттары үшін қолданылатын шараларға мөлшерлес болуымен қамтамасыз етілетін сыйбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдер мен іс-шараларды қолдану;

7) тиісті сақтық қагидаты - Қоғам іскерлік/еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдау алдында үшінші тұлғалар мен жұмысқа орналасуға кандидаттарды олардың сенімділігі, сыйбайлас жемқорлықты қабылдамау және мүдделер қақтығысының болмауы түрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

8) өзара іс-қимыл және үйлестіру қагидаты - Қоғам сыйбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласында мемлекеттік органдармен және үшінші тұлғалармен өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-қимылды үйлестіруді қамтамасыз етеді;

9) жауапкершілік пен жазаның бұлтартпастығы қагидаты - өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде қызметкерлер сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда Қоғам атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өзге де жағдайларға қарамастан, оларға қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіппен жазалаудың бұлтартпастығы туралы, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға Қоғам басшылығының жауапкершілігі туралы мәлімдейді. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың басқа субъектілерін жауапкершілікке тарту құқықтық қатынастардың тиісті түрі үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген тәртіппен жүзеге асырылады;

10) бақылау және мониторинг қагидаты - Қоғамда енгізілген сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен ресімдердің тиімділігін тұрақты байқау және мониторингтеу, сондай-ақ олардың орындалуын бақылау жүзеге асырылады;

11) ашиқтық қагидаты - Қоғамда жүргізіліп жатқан сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясат туралы жүртшылықты хабардар ету.

6. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға және функционалды болуге жауаптылар

6.1. Қоғамда осы Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асыруды үйімдастыруға жауаптылар: Директорлар кеңесі (Аудит жөніндегі комитет), Басқарма Төрағасы-Ректор, Университеттің Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысы болыш табылады.

6.2. Қоғамның Директорлар кеңесі (Аудит жөніндегі комитет) Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың мақсаттарын, міндеттері мен қагидаттарын айқындаиды, осы Саясатты Қоғамға енгізу мен қолданудың жалпы нәтижелерін бақылайды.

6.3. Басқарма Төрағасы-Ректор, Қоғамның Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысы сыйбайлас жемқорлыққа қарсы ресімдерді әзірлеуге, оларды енгізу мен бақылауға, осы Саясатты сақтау жөніндегі іс-шараларды іске асыру туралы есептерді ұсынуға жауапты құрылымдық бөлімшелерді айқындауды қоса алғанда, осы Саясаттың мақсаттарын, міндеттері мен қагидаттарын іске асыруға бағытталған іс-шараларды үйімдастыруға жауап береді.

6.4. Басқарма Төрағасы-Қоғам Ректоры өз бұйрығымен Университеттің белгіленген міндеттеріне, қызметінің ерекшелігіне, штат санына, үйімдық құрылымына қарай жетекшілік ететін проректорлар, Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің басшылары мен факультет декандары қатарынан олардың құзыретін ескере отырып, Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауаптыларды тағайындаиды, сондай-ақ корпоративтік әдеп нормаларын сақтау және мұдделер қақтығысын реттеу жөніндегі комиссияны және басқа да қажетті комиссияларды құрады.

6.5. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауапты тұлғалардың негізгі міндеттері:

1) Университетте сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша шешімдер қабылдау үшін ұсынымдар дайындау;

2) Университетте сыйбайлас жемқорлық көріністерінің туындау тәуекелін тудыратын себептер мен жағдайларды жоюға бағытталған ұсыныстар дайындау;

3) құзыретіне сәйкес сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі шараларды іске асыруға бағытталған ішкі (жергілікті) нормативтік актілер мен құжаттардың жобаларын әзірлеу және Университеттің Директорлар кеңесіне, басқармасына және Ғылыми кеңесіне бекітуге ұсыну;

4) Университет қызметкерлерінің сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын анықтауға бағытталған бақылау іс-шараларын жүргізу;

5) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметімен өзара іс-қимыл жасай отырып, қызметкерлерді мұдделерде немесе өзге үйымның атынан сыбайлас жемқорлық бұзушылықтар жасауға көндіру жағдайлары туралы, сондай-ақ Қоғам қызметкерлерінің, контрагенттерінің немесе өзге де тұлғалардың сыбайлас жемқорлық бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы хабарламаларды қабылдау және қарau;

6) мұдделер қақтығысы туралы декларацияларды толтыру және қарau бойынша жұмысты үйымдастыру;

7) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бағалау жүргізуі үйымдастыру;

8) сыбайлас жемқорлықтың профилактикасы мен оған қарсы іс-қимыл және жұмыскерлерге жеке кенес беру мәселелері бойынша оқыту іш-шараларын үйымдастыру;

9) сыбайлас жемқорлыққа қарсы насиҳатты үйымдастыруға және еткізуге қатысу;

10) бақылау-қадағалау және құқық қорғау органдарының уәкілетті өкілдеріне олардың Қоғамдағы сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі қызметіне тексерулер жүргізуі кезінде жәрдем көрсету;

11) сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмыс нәтижелеріне бағалау жүргізу, тиісті есептік материалдарды дайындау және оларды Регламентте белгіленген мерзімде сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне жіберу.

6.6. Барлық қызметкерлер өздерінің функционалдық міндеттерін орындауға байланысты Қоғамдағы лауазымына және жұмыс өтіліне қарамастан:

1) Осы саясаттың ережелерін басшылыққа алуға және оның қағидаттары мен талаптарын мұлтіксіз сақтауға;

2) Қоғам мұддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудан және (немесе) оған қатысудан аулақ болуға;

3) басқалардың Қоғам мұддесі үшін немесе оның атынан құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға әзіrlігі ретінде түсіндірілуі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болуға;

4) қызметкерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ниеттену немесе көндіру жағдайлары туралы тікелей басшыны және Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтін дереу хабарлар етуге;

5) тікелей басшыға және Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне қызметкерде мұдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі не туындағаны туралы дереу хабарлауға міндетті.

6.7. Университеттің барлық білім алушылары:

1) Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың ережелерін басшылыққа алуы және оның қағидаттары мен талаптарын мұлтіксіз сақтауы;

2) айналасындағылардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға әзіrlігі ретінде түсіндірілуі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болуы тиіс.

7. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер

7.1. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес жауапкершілік көзделген сыбайлас жемқорлық қылмыстар/ құқық бұзушылықтар мыналар болып табылады (бірақ санамаланғандармен шектелмейді):

мемлекеттік қызмет пен мемлекеттік басқару мұдделеріне қарсы сыбайлас жемқорлық және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар:

1) лауазымды тұлға тарапынан өзінің қызмет бабын пайдалануы негізінде жасалған сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иемденіп алу немесе талан-таражға салу;

2) лауазымды тұлға тарапынан өзінің қызмет бабын пайдалануы негізінде жасалған қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе) өзге мүлікті заңдастыру (жылыстату);

3) лауазымды тұлға тараапынан өзінің қызмет бабын пайдалануы негізінде жасалған экономикалық контрабанда;

4) лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану, билікті немесе лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану;

5) кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу;

6) заңды кәсіпкерлік қызметпен айналысуға кедергі жасау;

7) пара алу, пара беру, парапорлықка делдал болу;

8) қызметтік жалғандық жасау;

9) қызметтегі әрекетсіздік;

10) салғырттық.

әкімшілік сыйбайлас жемқорлық құқық бұзуышылықтар:

1) жеке және заңды тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі;

2) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаның не оған тәсестірлген тұлғаның заңсыз материалдық сыйақы алуы;

3) заңды тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі;

4) мемлекеттік органдар мен жергілікті өзін-өзібасқару органдарының заңсыз кәсіпкерлік қызметтіжүзеге асыруы және заңсыз кірістер алуы;

5) мемлекеттік органдар басшыларының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл жөніндегі шараларды қабылдамауы;

6) бұрын сыйбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдарды жұмысқа қабылдау.

7.2. Қоғам, оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларын, сондай-ақ осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауға міндетті. Осы Саясатты іске асыру кезінде Қоғам оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалар арқылы сыйбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға, сондай-ақ келесідей сыйбайлас жемқорлық әрекеттерін жасауға:

1) пара беруге бағытталған құқыққа қарсы әрекеттерді ұсынуға, уәде етуге немесе жүзеге асыруға, яғни қандай да бір адамды оның лауазымдық міндеттерін тиісті түрде орындаудаға итермелейу ниетімен кез келген қаржылық немесе өзге де пайданы/артықшылықты ұсынуға немесе ұсынуға уәде беруге;

2) параны талаң етуге, қабылдауға немесе қабылдауға келісуге, яғни өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындағаны үшін кез келген қаржылық немесе өзге де пайданы/артықшылықты алуға немесе алуға келісуге;

3) заңнамада көзделгендерден басқа төлемдерді ұсынуға, уәде етуге немесе жүзеге асыруға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға тәсестірлген адамдарға белгіленген рәсімдерді жылдамдатқаны немесе женілдеткені үшін сыйлықтар беруге;

4) төлемдер белгіленген рәсімдерді жеделдешу немесе оңайлату үшін пайдаланылуы мүмкін деген күдік болған кезде үшінші тұлғаларға төлемдерді ұсынуға, уәде беруге немесе жүзеге асыруға;

5) жеке пайда табу үшін Қоғамға жұмысқа орналастыруды ұсынуға, уәде етуге немесе жұмысқа орналастыруға (оның ішінде уақытша негізде);

6) үшінші тұлғалардан артық немесе жалған төлемдерді қабылдауға немесе қабылдауға ықпал етуге;

7) Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына және Қоғамның ішкі (жергілікті) нормативтік актілері мен құжаттарына қайшы келетін сыйлықтар немесе қонақжайлық белгілерін сыйға тартуға немесе алуға тыйым салынатынын негізге алады.

8. Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің міндеттері

8.1. Қоғамның лауазымды тұлғалары өздерінің кәсіби қызметінде мынадай мінезд-құлық нормаларын қатаң сақтауы тиіс:

- 1) Қазақстан Республикасы заңнамасының және осы Саясаттың талаптарын орындау;
- 2) іскерлік қатынастарда адал және парасатты болу, лауазымдық міндеттерін атқарудың кез келген теріс пиғылды тәсілдерінен аулақ болу;
- 3) Қоғамның беделін түсіретін іс-әрекеттер жасауға жол бермеу;
- 4) Қоғамның қызметтік жағдайын және құпия ақпаратты, материалдық және материалдық емес активтерін жеке мақсатта пайдаланбау;
- 5) құқыққа сыйымсыз әрекеттерге не олардың заңдылығы мен әдептілігіне қатысты күдік тудыруы мүмкін әрекеттерге жол бермеу;
- 6) әріптестерден сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды талап ету және қолдау;
- 7) табыс алушмен байланысты кәсіпкерлік қызметті және (немесе) өзге де қызметті жүзеге асыру барысында біреуге көмек көрсетуден бас тарту;
- 8) басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға бейімдемеу және мұндай әрекеттерді көтермелемесу;
- 9) лауазымдық міндеттердің бұзылуына жол бермеу және белгіленген тәртіппен мүдделер қақтығысын болғызбау және реттеу жөніндегі шараларды қабылдау.

8.2. Қоғам қызметкерлері:

- 1) Қоғам мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудан және (немесе) оған қатысудан аулақ болуға;
- 2) айналасындағылар Қоғам мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға дайын деп түсіндіруі мүмкін мінезд-құлықтан аулақ болуға;
- 3) тікелей басшыға және Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне қызметкердің мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі не туындағаны туралы хабарлауға міндетті. Өз іс-әрекеттерінің дұрыстығына немесе кез келген басқа мінезд-құлық нормаларына күмән туындаған кезде Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері жоғары тұрган басшылыққа және Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне жүргіне алады.

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің негізгі бағыттары

9.1. Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің негізгі бағыттары:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында Қоғамның бірыңғай саясатын жүргізу;
- 2) сыбайлас жемқорлықтың алдын алуды қамтамасыз ететін ішкі (жергілікті) нормативтік актілер мен құжаттарды әзірлеу және енгізу;
- 3) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды жоспарлау, жүргізу және талдау;
- 4) мемлекеттік органдармен, сыртқы ұйымдармен, сондай-ақ азаматтармен және азаматтық қоғам институттарымен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Қоғамның өзара іс-қимылдарының тиімді тетігін құру;
- 5) Қоғам қызметкерлерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға неғұрлым белсенді қатысуға тартуға, олардың санасында сыбайлас жемқорлық мінезд-құлқына теріс қатынасты қалыптастыруға бағытталған әкімшілік және өзге де шараларды қабылдау;
- 6) қызмет көрсету кезінде ашықтықты, адал бәсекелестікті және объективтілікті қамтамасыз ету;

- 7) басқару жүйесінің ашықтығын, Қоғам қызметі туралы ақпаратқа қол жеткізуі, анық деректер негізінде басқарушылық шешімдер қабылдауды қамтамасыз ету;
- 8) кешенді әлеуметтік зерттеулер негізінде сыйбайлас жемқорлық деңгейі бойынша жоғары оқу орындарының жария рейтингтеріне қатысу;
- 9) білім беру процесіне қатысушылардың сыйбайлас жемқорлыққа қарсы санасын қалыптастыру мақсатында құқықтық пәндерді оқыту;
- 10) университетте ғылыми плагиатты анықтау және оның алдын алу жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру;
- 11) білім алушылардың ұсыныстары мен шағымдарына арналған «ректор блогының» және «Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысы блогының», «жедел желінің», «сенім жәшіктерінің» және т.б. жұмыс істеуі;
- 12) әлеуметтік сауалнамалар, оның ішінде «Оқытушы студенттер көзімен» сауалнамасы, «Таза сессия» акциясы шеңберіндегі сауалнамалар және т.б. арқылы білім алушылардың қанағаттанушылығына мониторинг жүргізу;
- 13) «Sanali Ygraq» студенттік клубының жұмыс істеуі, студенттік өзін-өзі басқару ұйымдарымен және азаматтық қоғам құрылымдарымен өзара іс-қимыл жасау.

10. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша алдын алу шаралары

10.1. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Университет қызметінде өз өкілдіктері шегінде көрінеді:

- 1) кез келген нысандағы сыйбайлас жемқорлық әрекеттерге төзбеушілікті қалыптастыру;
- 2) сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу;
- 3) сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимыл саласында корпоративтік және әлеуметтік жауапкершілікті қалыптастыру;
- 4) сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың профилактикасы;
- 5) осы Саясаттың ережелері мен талаптарын университеттің барлық қызметкерлері мен білім алушыларына жеткізу;
- 6) іс-әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе қорсетілетін қызметтерді оларды ұсынған адамдардың пайдасына қабылдауға жол бермеу, егер мұндай іс-әрекеттер мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілдік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың қызметтік өкілдіктеріне кіретін болса немесе осы адамдар лауазымдық жағдайына байланысты осындаі іс-әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, оған жол бермеуі тиіс.

10.2. Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдері туындауы мүмкін Университет қызметінің бағыттары:

- 1) сыйлықтар және өкілдік шығыстар;
- 2) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелеріне үшінші тұлғаларды тарту;
- 3) персоналды басқару;
- 4) мемлекеттік сатып алушы жүзеге асыру.

10.3. Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау және басқалары.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау деп сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу жөніндегі қызмет түсініледі.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауды құрылымдық бөлімше, сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау субъектісінің бірінші басшысы айқындастын сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізуге үәкілдіті адам немесе оның шешімімен құрылатын жұмыс тобы жүргізеді.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің мерзімділігін университет айқындаиды.

10.4. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау мынадай бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) университеттің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) университеттің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Университеттің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілдептер мен нормалар анықталады.

10.5. Университеттің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі деп келесі мәселелер түсіндіріледі:

1) персоналды басқару, оның ішінде кадрлардың аудиосуы;

2) мұдделер қақтығысын реттеу;

3) мемлекеттік қызметтер көрсету;

4) рұқсат беру функцияларын іске асыру;

5) бақылау функцияларын іске асыру;

6) ұйымдастыру - басқару қызметінен туындастырылған өзге де мәселелер.

10.6. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі және сыртқы талдау нәтижелері бойынша мыналарды:

1) анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдері туралы ақпаратты;

2) оларды жою бойынша ұсынымдарды;

3) анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою жөніндегі ұсынымдарды іске асыру мерзімдерін қамтитын талдамалық анықтама дайындалады.

Анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою жөніндегі ұсынымдары бар талдамалық анықтама Университеттің Директорлар кеңесіне, Басқарма Төрағасы - Ректорына қарау және шаралар қабылдау үшін енгізіледі.

11. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

11.1. Қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлық стандарттарын енгізу мақсатында Университетте іскерлік қатынастар әдебін қозғайтын және қызметкерлердің және жалпы Қоғамның әдептік, адал мінез-құлқын қалыптастыруға бағытталған жалпы ережелер мен мінез-құлық қағидаттары белгіленеді.

Мұндай қағидалар мен мінез-құлық қағидаттары Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартта, Корпоративтік әдеп кодексінде, сондай-ак өзге де актілерде бекітіледі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт - университет қызметі үшін белгіленген сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт университеттің ішкі құжаттарын әзірлеу кезінде ескеріледі. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт университетте жұмыс істейтін адамдардың іс-әрекеттері мен шешімдерін анықтайтын және олардың ішкі (жергілікті) нормативтік актілерде, құжаттарда белгіленген мінез-құлық нормалары мен қағидаларын сактауына бағытталған.

11.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сактауға, осы саладағы құқықтық мәдениетті арттыруға, кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділік атмосферасын қалыптастыруға және олардың Қоғам мен оның қызметкерлерінің және білім алушыларының қызметіндегі жағымсыз салдарлардың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін құру.

11.3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың негізгі міндеттері:

1) өз қызметін жүзеге асыру кезінде Қоғам қызметкерлерінің, профессор-оқытушылар құрамы мен білім алушыларының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқы мен мәдениетін қалыптастыру;

2) сыйбайлас жемқорлық көріністерін дер кезінде анықтау, сыйбайлас жемқорлықты тудыратын себептер мен жағдайларды жою, олардың жағымсыз салдарларының алдын алу;

3) сыйбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне құқықтық сауаттылықты және нөлдік төзімділікті арттыру;

4) мұдделер қақтығысын болдырмау және реттеу, корпоративтік әдеп қағидаларын сақтау;

5) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы құресті жүзеге асыратын мемлекеттік органдармен, қоғамдық бірлестіктермен және өзге де ұйымдармен сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзара іс-қимыл жасасу.

12. Қаржылық бақылау шаралары, ішкі бақылау және аудит

12.1. Барлық қаржылық операциялар ұқыпты, дұрыс және Қоғамның бухгалтерлік есебінде жеткілікті деңгейде егжей-тегжейлі көрсетілуі, құжатталуы және тексеруге қол жетімді болуы керек.

12.2. Қоғамда заңнамалық актілерде белгіленген мерзімде толық және дұрыс бухгалтерлік есептілікті дайындау және ұсыну үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жауаптылықта болатын қызметкерлер тағайындалады.

12.3. Қаржылық бақылау шараларын жүзеге асыру мақсатында мемлекеттік функцияларды орындауға үекілдеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар мен олардың жұбайы (зайыбы) кірістері мен мүлкі туралы декларацияны ұсынады.

Кірістері мен мүлкі туралы декларация Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес жасалады және Қазақстан Республикасының салық заңнамасында айқындалған нысан бойынша, тәртіппен және мерзімдерде ұсынылады.

Кірістері мен мүлкі туралы декларацияны ұсынбау немесе мұндай декларацияларда толық емес, анық емес мәліметтерді ұсыну, егер жасалған әрекетте қылмыстық жазаланатын іс-әрекет белгілері болмаса, Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде көзделген жауаптылыққа экеп соғады.

Есепті күнтізбелік жылдан кейінгі жылдың 31 желтоқсанынан кешіктірілмейтін мерзімде жариялануға Қоғамда басқарушылық функцияларды орындайтын тұлғалар табыс еткен декларацияларда көрсетілген мәліметтер жатады.

12.4. Ішкі бақылау жүйесі Қоғамдағы сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуға және анықтауға ықпал етеді. Бұл ретте қаржылық (бухгалтерлік) есептіліктің сенімділігі мен анықтығын қамтамасыз ету және Қоғам қызметінің нормативтік құқықтық актілердің және ішкі (жергілікті) нормативтік актілердің, құжаттардың талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету сияқты ішкі бақылау және аудит жүйесінің міндеттерін іске асыру барынша мұдделілікті тудырады.

Бұл үшін ішкі бақылау және аудит жүйесі Қоғам іске асыратын сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың талаптарын, оның ішінде:

1) сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және ескерту жөніндегі жұмыс тұрғысынан маңызды әртүрлі ұйымдастыруышылық рәсімдер мен қызмет ережелерінің сақталуын тексеруді;

2) Қоғамның шаруашылық қызметінің операцияларын құжаттауды бақылауды;

3) сыйбайлас жемқорлық тәуекелі саласында жүзеге асырылатын операциялардың экономикалық негізділігін тексеруді ескереді.

12.5. Шаруашылық қызметінің операцияларын күжаттауды бақылау ең алдымен Қоғамның қаржылық (бухгалтерлік) есептілігін жүргізу міндеттімен байланысты және тиісті бұзушылықтардың алдын алуға және анықтауға бағытталған. Атап айтқанда: бейресми есептілікті жасау, жалған күжаттарды пайдалану, болмаған шығыстарды жазу, бастапқы есепке алу қүжаттарының, күжаттар мен есептіліктегі түзетулердің болмауы, белгіленген мерзімнен бұрын есептілік қүжаттарын жою және т.б.

12.6. Сыбайлас жемқорлық тәуекелі салаларында жүзеге асырылатын шаруашылық қызмет операцияларының экономикалық негізділігін тексеру іскерлік сыйлықтар алмасуға, өкілдік шығыстарға, қайырымдылық қайырмалдықтарға, сыртқы консультанттарға және басқа да салаларға сыйақыларға қатысты жүргізіледі. Мұндай жағдайда заңсыз әрекеттердің мән - жайларының-индикаторларының болуына назар аудару керек, мысалы:

- 1) сипаты анықталмаған не күмән тудыратын қызметтерге ақы төлеу;
- 2) қымбат бағалы сыйлықтар беру, көлік, ойын-сауық қызметтеріне ақы төлеу, жеңілдетілген шарттармен қарыздар беру, сыртқы консультанттарға, мемлекеттік немесе жергілікті атқарушы және биліктің өкілді органдарына, үлестес тұлғалар мен контрагенттердің қызметкерлеріне өзге де құндылықтар немесе игіліктер беру;
- 3) делдалға немесе сыртқы консультантқа мөлшері ұйым үшін әдеттегі төлемнен немесе қызметтің сол түрі үшін төлемнен асатын сыйақы төлеу;
- 4) нарықтық бағадан айтарлықтай ерекшеленетін бағалар бойынша сатып алу немесе сату;
- 5) қолма-қол күмәнді төлемдер.

12.7. Қоғамда тұрақты негізде қаржы-шаруашылық қызметіне ішкі аудит, бухгалтерлік есепте деректердің толық және дұрыс көрсетілуіне және заңнама мен Қоғамның ішкі (жергілікті) нормативтік актілері, қүжаттары талаптарының, оның ішінде осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарының сақталуына бақылау жүргізіледі.

12.8. Қоғамның қаржы-шаруашылық қызметінің мониторингін тәуелсіз аудиторлық ұйымдар жүзеге асыруы тиіс. Бұл ретте, Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасында ерекшеліктері бар білім беру ұйымдарын қоспағанда, осы қызметті көрсететін ұйымды тандауды мемлекеттік сатып алу порталы арқылы жүргізу қажет.

13. Мұдделер қақтығысын болғызыбау және оны реттеу

13.1. Қоғам қызметкерлерінің қызметіндегі мұдделер қақтығысын уақытылы анықтау сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алудың негізгі элементтерінің бірі болып табылады. Қоғам мұдделер қақтығысына байланысты тәуекелдердің алдын алуға және оларды реттеуге ерекше назар аударады.

13.2. Университеттегі мұдделер қақтығысы университет қызметкерінің жеке қызығушылығы (тікелей немесе жанама) университеттің, үшінші тұлғалардың немесе мемлекеттің құқықтары мен заңды мұдделеріне зиян келтіруі мүмкін лауазымдық міндеттерін объективті және бейтарап орындауына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдайларда туындаиды.

Қызметкердің өз міндеттерін тиісінше орындауына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жеке мұддесі деп оның лауазымдық міндеттерін орындау кезінде үшінші тұлғалардан ақша, құндылықтар, өзге де мүлік немесе мүліктік сипаттағы қызметтер, өзі үшін немесе үшінші тұлғалар үшін өзге де мүліктік құқықтар түрінде табыс алу мүмкіндігі түсініледі.

13.3. Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер өз міндеттерін орындау кезінде Қоғамның мұдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мұдделері Қоғамның мұдделеріне қайши келетін жағдайлардан немесе мән-жайлардан аулақ болуы тиіс.

Мұдделер қақтығысы туындаған немесе оның туындау мүмкіндігі туындаған жағдайда лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер осы ақпаратты жазбаша нысанда тікелей басшысының немесе жоғары тұрған басшылықтың, сондай-ақ Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің назарына жеткізуге міндетті.

13.4. Университет қызметкерлері мұдделер қақтығысын болдырмау, алдын алу және реттеу мақсатында:

1) университетте мұдделер қақтығысы туындауының кез келген мүмкіндігіне жол бермеу бойынша шаралар қабылдауға;

2) өзіне белгілі болған сәтте туындаған мұдделер қақтығысы туралы немесе оның туындау ықтималдығы туралы ақпаратты университетте белгіленген рәсімдерге сәйкес ашуға;

3) өзінің функционалдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде мұдделер қақтығысының туындау тәуекелін барынша азайтуға міндетті.

13.5. Мұдделер қақтығысын болғызыбау немесе реттеу мұдделер қақтығысы тарапы болып табылатын Қоғам қызметкерінің лауазымдық немесе қызметтік жағдайын езгертуден, оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін орындаудан шеттетуден және (немесе) мұдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартудан тұруы мүмкін.

13.6. Қоғам Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және ішкі (жергілікті) нормативтік актілерге, құжаттарға сәйкес үлестес тұлғаларды міндетті түрде есепке алушы жүзеге асырады.

14. Сыйлықтармен және өкілдік шығыстармен жұмыс істеудің жалпы ережелері

14.1. Университет қызметкерлері мен білім алушыларына:

1) Университет қызметін сақтауға, кеңейтуге немесе онтайландыруға немесе қандай да бір артықшылық немесе пайда алуға әсер ететін шешімдер қабылдауға іріктемелі әсер етудің тікелей немесе жанама мақсаты бар;

2) Университет пен оның қызметкерлері үшін беделдік немесе өзге де тәуекел жасайтын;

3) қолма-қол немесе қолма-қол емес ақша қаражаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар болып табылатын немесе ақша қаражатының және/немесе сэн-салтанат заттарының өзге де түрлерін немесе баламаларын білдіретін;

4) мәні, құны және нақты жағдайы тұрғысынан ақылға қонымды болып табылмайтын іс-әрекеттер/сыйлықтар болған жағдайда кез келген сыйлықтарды/іскерлік қонақжайлыш белгілерін/өкілдік шығыстарды ұсынуға, уәде беруге, сыйға тартуға, ұсынуға, талап етуге, сұрауға, қабылдауға тыйым салынады.

14.2. Университет жүзеге асыратын сатып алушын кез келген әлеуетті қатысуышысынан сыйлықтар мен қонақжайлыш белгілерін қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараға осы Саясаттың талаптарына сәйкес күмән туындаған жағдайда, университет қызметкери тікелей басшыға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне жүгініү керек.

14.3. Қоғам сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамаға және жалпы танылған іскерлік практикаға қатаң сәйкестікте іскерлік сыйлықтар алмасуды және өкілдік шығыстарды, оның ішінде іскерлік қонақжайлыштың жүзеге асыруды таниды. Қоғам іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлыштың шығындарына қатысты адалдық пен ашықтық атмосферасын қолдайды.

14.4. Мемлекеттік қызметшілермен және өзге де адамдармен сыйлықтар алмасу қолданыстағы заңнаманың, осы Саясаттың, Корпоративтік әдеп кодексінің және Қоғамда

сыбайлас жемқорлыққа қары іс-қимыл мақсатында қабылданатын өзге де ішкі (жергілікті) нормативтік актілердің, күжаттардың талаптарын бұзбауы тиіс.

14.5. Қызметкерлер сыйлықтармен алмасу кезінде басшылыққа алатын қағидаттар мен қағидалар, Қоғамдағы өкілдік шығыстардың құрамы, оларды ресімдеу және төлеу тәртібі, өкілдік іс-шараларға арналған шығыстар лимиттері, сондай-ақ өкілдік шығыстарды жүзеге асыруға құқығы бар лауазымды тұлғалардың тізбесі осы Саясатпен және Қоғамның өзге де ішкі (жергілікті) нормативтік актілерімен, күжаттарымен айқындалады.

15. Қайырымдылық қызметке және демеушілікке қатысу

15.1. Қоғам үйымның әлеуметтік-жауапты серіктес ретіндегі имиджін қалыптастыруға бағытталған бірыңғай өнірлік саясатты жүзеге асырады. Қоғам накты жобаларда коммерциялық артықшылықтар алу мақсатында қайырымдылық және демеушілік жобаларды қаржыландырмайды.

15.2. Қоғам мемлекет, үйымдар өкілдерінің немесе өзге де адамдардың өз қызметін сақтауға, кеңейтуге немесе онтайланыруға әсер ететін шешімдер қабылдаудына ықпал ету мақсатында немесе егер мұндай көмек объективті түрде осындай ықпал ету әрекеті ретінде қабылданса тікелей немесе жанама мақсатта демеушілік, қайырымдылық және қаржылық көмек көрсетпейді.

15.3. Қайырымдылық қызметті, демеушілік пен қайырымдылықты, егер бұл Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Қоғамның Жарғысында белгіленген қызмет түрлеріне қайшы келмесе Қоғам жүзеге асыра алады.

15.4. 15.3-тармақта көрсетілген қызмет жалпы пайдалы мақсаттарда, пайда табу мақсат болып табылмайтын ғылымды, мәдениетті, өнерді және өмірдің басқа да маңызды салаларын қолдау үшін жүзеге асырылады.

15.5. Университет қызметкерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыйым салмайды.

16. Сыбайлас жемқорлыққа қары шектеулер

16.1. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың өз өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануына әкеп соғуы мүмкін әрекеттерді жасаудың жол бермеу мақсатында өздеріне:

1) жақын туыстарының, жұбайлары (зайыптары) мен жекжаттарының бірге қызмет (жұмыс) істеуіне жол бермеу;

2) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында, ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану;

3) материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді ұсынған адамдардың пайdasына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін, егер мұндай әрекеттер мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың қызметтік өкілеттіктеріне кірсе немесе осы адамдар лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, оларды қабылдау бойынша сыбайлас жемқорлыққа қары шектеулерді қабылдайды.

16.2. Сыбайлас жемқорлыққа қары шектеулерді қабылдауға мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың келісімін Университеттің персоналды басқару қызметі (кадр қызметі) 2-косымшага сәйкес жазбаша нысанда тіркейді.

16.3. Сыбайлас жемқорлыққа қары шектеулерді қабылдамау лауазымға қабылдаудан бас тартуға не лауазымнан шығаруға (лауазымнан босатуға) әкеп соғады,

оларды сақтамау, қылмыстық жазаланатын іс-әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайда, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте олардың мемлекеттік қызметті немесе өзге де тиісті қызметті тоқтатуы үшін негіз болып табылады.

16.4. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға тенестірілген адамдардың отбасы мүшелері материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді ұсынған адамдардың пайдасына осы адамның әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін ұсынылатын материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді алуға, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамдардың қызметтік өкілеттіктеріне кірсе не ол өзінің лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, құқылы емес.

16.5. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға тенестірілген адамдарға және (немесе) олардың отбасы мүшелеріне хабардар етілмей, олардың шотына келіп түскен ақша, сондай-ақ олар алған қаражат олар анықталғаннан кейін екі аптадан аспайтын мерзімде тиісті мемлекеттік кіріс органына мұндай қаражаттың тұсу мән-жайлары туралы түсініктеме беріле отырып, республикалық бюджетке аударылуға жатады.

16.6. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға тенестірілген адамдарға және (немесе) олардың отбасы мүшелеріне хабардар етілмей келіп түскен сыйлықтар сыйлықтың алынған күннен бастап не адамға сыйлықтың алынғаны туралы мәлім болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға өтеусіз берілуге жатады, ал атаптап адамдарға нақ сондай мән-жайларда көрсетілген қызметтерге қызмет көрсетілген күннен бастап не адамға қызметтің көрсетілгені туралы мәлім болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде республикалық бюджетке ақша аудару арқылы акы төленуге тиіс.

16.7. Сыйлықты мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға берген адам жоғары тұрган лауазымды адамды хабардар ете отырып, оны «Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес айқындалған құны бойынша, мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органмен жасалатын сатып алу-сату шарты негізінде сатып алуға құқылы.

Сыйлықтарды сатудан түскен ақша республикалық бюджетке аударылады.

17. Персоналды басқару

17.1. Университет кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік және адалдық қағидаттарын ұстанады.

Қызметкерлерді (персоналды) жұмысқа қабылдау (жалдау), қызметтің бағалау, жоғарылату және жұмыстан босату кезінде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында, Қоғам:

1) белгіленген тәртіппен персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға қойылатын тиісті біліктілік талаптарын әзірлейді және бекітеді;

2) еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдау алдында кандидаттардың сенімділігі мен мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан оларды жұмысқа орналастыруға тексеруді жүзеге асырады;

3) өзінің қызметінің түйінді көрсеткіштерінің және кәсіби жетістіктерінің нәтижелілігін негізге ала отырып, персоналдың қызметтің бағалауды және сыйақы төлеуді жүргізеді;

4) қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігіне қарай жоғары тұрган лауазымға жоғарылату туралы шешім қабылдайды;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен енбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

17.2. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісімін университетте кадр саясатын қалыптастыруға және қамтамасыз етуге жауапты құрылымдық бөлімше (персоналды басқару басқармасы) лауазымға кіріскең/жұмысқа қабылдаған күннен бастап 5 жұмыс күнінен аспайтын мерзімде № 2 қосымшага сәйкес тіркейді.

17.3. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер қабылданбаған жағдайда, тиісті шаралар қабылдау үшін ақпарат Университеттің Басқарма Төрағасы-Ректорының, Директорлар кеңесінің назарына жеткізіледі.

Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамау жұмысқа қабылдаудан бас тартуға немесе жұмыстан шығаруға әкеп соғады.

17.4. Қоғамның лауазымды тұлғаларының/жұмыскерлерінің олардың әрекеттерінде қылмыстық жазаланатын іс-әрекет немесе әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сактамауы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарына сәйкес өкілеттіктерді тоқтату/жұмыстан шығару үшін негіз болып табылады.

18. Контрагенттермен және өзге де тұлғалармен, ұйымдармен өзара іс-қимыл кезіндегі сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар

18.1. Қоғам сыйбайлас жемқорлықты қабылдамауды декларациялайтын және Қоғамның Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын қолдайтын контрагенттермен іскерлік қарым-қатынаста болуға ұмтылады.

18.2. Осы Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың талаптары университет жеке және заңды тұлғалармен шарттық және өзге де іскерлік қатынастар орнатқан кезде ескеріледі. Университет контрагенттерден, университет өкілдерінен, басқару органдарынан және қызметкерлерден, сондай-ақ өзге де адамдардан университет шарттарында бекітілген не «Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңынан тікелей туындастырылған сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі тиісті міндеттердің сақталуын күтеді.

18.3. Қоғам контрагенттермен және өзге де тұлғалармен, ұйымдармен ашық қаржы қызметін жүргізуі декларациялайды және әлеуетті өнім берушілер арасында адаптациялайды, сатып алу процесінің жариялышы мен ашықтығы қағидаттарын қолдайды.

18.4. Университет сыйбайлас жемқорлыққа тартылуы мүмкін контрагенттермен іскерлік қарым-қатынас тәуекелін азайту үшін ақылға қонымды күш-жігерін жұмсайды.

Осыған байланысты тәуекелдерді басқару жөніндегі уәкілетті қызметкерлер, мемлекеттік сатып алу бөлімі және университеттің басқа да мүдделі бөлімшелері:

1) оларды сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қағидаттар мен талаптар туралы, оның ішінде осы Саясатқа ұқсас рәсімдер мен құжаттардың бар-жоғы туралы хабардар етеді;

2) олардың сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қағидаттар мен талаптардың сақтауға, сондай-ақ сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін өзара жәрдем көрсетуге әзірлігін назарға алады;

3) контрагенттердің, үшінші тұлғалардың және өзге де тұлғалардың, ұйымдардың сыйбайлас жемқорлықтың, іскерлік беделдің кез келген көріністеріне және мүдделер қақтығысының болмауына мониторингті жүзеге асырады;

4) тиісті уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдарға сұрау салулар жіберу арқылы қылмыстық жолмен алынған қаражатты жөнелтетін сенімділікке, жалған

кәсіпкерлікке, салықтық және өзге де берешектің, ақша қаражаты көзінің, сондай-ақ банктің, юрисдикцияның болуына тексеру жүргізеді.

18.5. Қоғамға және оның қызметкерлеріне осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарына немесе сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларына қайшы келетін қандай да бір іс-әрекеттер жасау үшін контрагенттерді, дедалдарды, серіктестерді, агенттерді немесе өзге де адамдарды тартуға немесе пайдалануға тыйым салынады.

18.6. Осы Саясатта көзделген қағидаттар мен талаптарды орындау мақсатында Қоғам сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шарттарды (ескертпелерді) контрагенттермен, серіктестермен, дедалдармен, агенттермен және өзге де тұлғалармен жасалатын шарттарға енгізуі жүзеге асырады. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шарттар (ескертпелер) Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясат және Қоғамда қолданылатын сыйбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдер жүйесі туралы мәліметтерді қамтуға, осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтамағаны үшін өзге де адамдардың жауапкершілігін айқындауы тиіс (№3 қосыма).

19. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ынтымақтастық

19.1. Құқық қорғау және уәкілетті мемлекеттік органдармен ынтымақтастық Қоғамның сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлық стандарттарын декларациялайтын шынайы бейілділігінің маңызды көрсеткіші болып табылады.

19.2. Қоғам Қоғамға (қызметкерлерге) белгілі болған сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасалған жағдайлар туралы тиісті құқық қорғау және уәкілетті мемлекеттік органдарға хабарлау міндеттемесін өзіне алады.

19.3. Қоғам сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында құқық қорғау және уәкілетті мемлекеттік органдармен мынадай мақсаттарда ынтымақтасады:

1) сыйбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы ақпарат беру;

2) сыйбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеу-тексеру жүргізу кезінде жәрдемдесу;

3) сыйбайлас жемқорлық іс-әрекеттер жасауға қатысы бар адамдарды, олардың орналасқан жерін анықтауға көмектеседі;

4) сыйбайлас жемқорлық көріністерінің профилактикасы жөніндегі қызметті үйлестіреді;

5) сыйбайлас жемқорлық іс-әрекеттер жасау кезінде алынған мүлікті анықтауға ат салысады;

6) бақылау-қадағалау және құқық қорғау органдарының уәкілетті өкілдерінің Қоғамның сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі қызметіне тексерулер жүргізуі кезінде оларға жәрдем көрсетеді;

7) құқық қорғау органдарының уәкілетті өкілдеріне жедел-іздестіру іс-шараларын қоса алғанда, сыйбайлас жемқорлық қылмыстардың жолын кесу және тергеу-тексеру жөніндегі іс-шараларды жүргізу кезінде жәрдем көрсетеді.

20. Қоғам қызметкерлеріне кеңес беру және оқыту

20.1. Сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Қоғам қызметкерлерін оқытуды ұйымдастыру кезінде оқытудың мақсаттары мен міндеттерін, білім алушылардың санатын, оны өткізу уақытына байланысты оқыту түрін ескеру қажет.

20.2. Оқытудың мақсаттары мен міндеттері сабактың тақырыбы мен формасын анықтайды. Оқыту, атап айтқанда, келесі тақырып бойынша жүргізілуі мүмкін:

1) мемлекеттік және квазимемлекеттік сектордағы сыйбайлас жемқорлық (теориялық);

2) сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін зандық жауапкершілік (қылмыстық, әкімшілік);

3) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заннаманың талаптарымен және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Қоғамның ішкі (жергілікті) нормативтік актілерімен, құжаттарымен және оларды Қоғам қызметінде қолдану тәртібімен таныстыру (қолданбалы);

4) еңбек міндеттерін орындау кезінде мүдделер қақтығысын анықтау және шешу (қолданбалы);

5) сыйбайлас жемқорлық тәуекелі жағдайындағы, атап айтқанда, мемлекеттік және жергілікті билік органдарының лауазымды тұлғалары тарапынан параны қорқытып алу жағдайларындағы мінез-құлық;

6) сыйбайлас жемқорлықтың профилактикасы және оған қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша құқық қорғау және арнағы органдармен өзара іс-қимыл жасау (қолданбалы).

20.3. Оқытууды ұйымдастыру кезінде оқытылатын адамдардың санатын ескеру қажет. Стандартты түрде оқытылатындардың келесі топтары болінеді: Университеттегі сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл үшін жауапты адамдар, басқарушы қызметкерлер, басқа да қызметкерлер, студенттер. Университетте оку топтарын қалыптастыру проблемасы туындаған жағдайда оқыту жеке кеңес берумен немесе келісім бойынша басқа ұйымдармен бірлесіп оқыту жүргізумен ауыстырылуы мүмкін.

20.4. Өткізу уақытына байланысты оқытуудың келесі түрлерін анықтауға болады:

1) тікелей жұмысқа қабылданғаннан кейін сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша оқыту;

2) қызметкерді сыйбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға байланысты міндеттерді орындауды қөздейтін өзге де неғұрлым жоғары лауазымға тағайындау кезінде оқыту;

3) Университет қызметкерлерін сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы білімдері мен дағдыларын тиісті деңгейде қолдау мақсатында мерзімді оқыту;

4) қызметкерлердің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы білімі мен дағдыларының жеткіліксіздігі себептердің бірі болып табылатын сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруда сәтсіздіктер анықталған жағдайда қосымша оқыту.

20.5. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша кеңес беру жеке тәртіппен жүзеге асырылады. Бұл жағдайда Қоғамда осындаған кеңес беруге жауапты адамдар айқындалады. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың және мүдделер қақтығысын реттеудің жеке мәселелері бойынша кеңес беруді құпия тәртіппен жүргізу ұсынылады.

21. Құпия ақпарат

21.1. Қоғам қызметкерлері атқаратын лауазымына қарамастан, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заннамасының, Қоғамның өз қызметін жүзеге асыруы кезінде ақпаратты қорғау және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында қабылданатын ішкі (жергілікті) нормативтік актілердің, құжаттардың талаптарын сақтауы міндетті.

21.2 Коммерциялық, қызметтік, мемлекеттік құпияны, Қоғам қызметкерлерінің, контрагенттердің және басқалардың дербес деректерін қоса алғанда, қолжетімділігі шектеулі ақпарат жария етуге жатпайды, ал оны пайдалануды, таратуды және беруді көрсетілген құжаттармен жұмыс істеуге рұқсаты бар уәкілдегі тұлғаларға, тек

арнаулы мақсаттарда ақпараттың бұл түрін өндөу үшін көзделген мерзімдерде жүзеге асырады.

21.3. Осы Саясаттың 21.2-тармағында санамаланған қолжетімділігі шектеулі ақпарат, егер оны осындай ақпаратқа рұқсаты жоқ тұлға алса, одан әрі жариялауга жатпайды, ал оны қорғау қолданыстағы заңнамада және Қоғамның ішкі (жергілікті) нормативтік актілерінде, құжаттарында көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

21.4. Қолжетімділігі шектеулі ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету бойынша көрсетілген талаптарды сақтамау Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауаптылыққа (қылмыстық, әкімшілік, тәртіптік, азаматтық-құқықтық немесе материалдық) әкеп соғуы мумкін.

22. Сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабардар ету, сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеп-тексеру

22.1. Университет қызметкерлері өздерінің тікелей басшыларын және университеттің Сыбайлар жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметін сыбайлар жемқорлық әрекеттерін жасауға көндіру мақсатында оларға жүгінген кез келген жағдайлар туралы хабардар етуге міндетті.

22.2. Кез келген қызметкерде басқа қызметкерлердің, контрагенттердің немесе университетпен өзара іс-қимыл жасайтын өзге де тұлғалардың ықтимал сыбайлар жемқорлық әрекеттері (әрекетсіздігі) туралы ақпарат пайда болған кезде бұл туралы тікелей басшысына және Университеттің Сыбайлар жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне хабарлауы қажет.

22.3. Жасалған /алынған/жасауға/алуға жоспарланған сыйлық/ өкілдік шығыс/қонақжайлыштық анықталған кезде жазбаша хабарламаның тәртібі мен нысаны осы Саясаттың № 4 қосымшасында айқындалған.

22.4. Қоғам қызметкерлері мемлекеттік қызметшілермен өзара іс-қимыл кезінде сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін Қазақстан Республикасының сыбайлар жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес дербес жауаптылықта болады.

22.5. Қоғамдағы сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша Қоғамның Сыбайлар жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі өкілдерінің және тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен ақылға қонымды мерзімде тексеру не қызметтік тергеп-тексеру жүргізіледі.

22.6. Егер тексеру (қызметтік тергеп-тексеру) нәтижелері бойынша сыбайлар жемқорлық фактісі анықталған жағдайда, сыбайлар жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидатын негізге ала отырып, еңбек қатынастарын бұзуға және процессуалдық шешім қабылдау үшін материалдарды тиісті үәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін түзету шараларын қабылдау тергеп-тексеруді аяқтау болып есептеледі.

23. Қызметкерлер мен білім алушылардың жауапкершілігі

23.1. Атқаратын лауазымына қарамастан Университеттің барлық қызметкерлері, білім алушылары Қазақстан Республикасының сыбайлар жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарының сақталуына, сондай-ақ өздеріне бағынысты тұлғалардың осы қағидаттар мен талаптарды бұзатын әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін жеке жауаптылықта болады.

23.2. Қоғам қызметкерлері мен білім алушылары сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін олардың іс-әрекеттерінде әкімшілік немесе қылмыстық құқық бұзушылық белгілері болған кезде тиісінше әкімшілік және қылмыстық заңнама негізінде жауаптылықта болуы тиіс.

23.3. Саясат талаптарын бұзу Университет қызметкери мәртебесімен үйлеспейтін іс-әрекет ретінде қаралуы және тәртіптік жаза қолдану үшін негіз болуы мүмкін.

24. Қорытынды ережелер

24.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты қолданысқа енгізу, Саясат ережелерін қайта қарау, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі.

24.2. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты қолданысқа енгізу мерзімін оны Қоғамның Директорлар кеңесі бекіткен күн деп есептеген жөн.

24.3. Бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат Қоғамның барлық қызметкерлерінің, оның ішінде жұмысқа қабылданатындардың назарына жеткізіледі және жарғылық қызметті жүзеге асыру кезінде міндettі түрде қолданылуы тиіс.

24.4. Қоғамда осы Саясаттың ережелерін сактауға, сыбайлас жемқорлыққа қарсы өткізілетін іс-шаралардың тиімділігіне жүйелі түрде мониторинг жүргізіледі.

24.5. Осы Саясатты қайта қарау және оған өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Қоғамның ішкі (жергілікті) нормативтік актілеріне, құжаттарына тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайларда жүргізілуі мүмкін.

Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына №1 қосымша

**Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатымен танысқандығы туралы
растаяу**

Мен, _____ (ТАӘ) «Академик Е.А. Бекетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ-тың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын оқып, зерделегенімді растаймын;

Мен Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында белгіленген «Академик Е.А. Бекетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ-тың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының талаптарын қатаң сақтауға міндеттенемін;

Мен Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын, «Академик Е.А. Бекетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ-тың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын бұзған жағдайда мені Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тәртіптік және өзге де жауапкершілікке тартуы мүмкін екендігі туралы хабардар етілдім.

Университетте енбек міндеттерін орындаған сәттен бастап толтырылған және қол қойылған растау нысаны университет қызметкерінің жеке ісінде сақталады.

(күні, қолы, ТАӘ, лауазымы, құрылымдық бөлімшесі)

Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына №2 қосымша

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау туралы келісім

Мен,

(тегі, аты, экесінің аты)

(лауазымды, құрылымдық бөлімшені көрсету)

Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына, «Академик Е.А. Бекетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ-тың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына сәйкес, менің өкілеттіктерімді жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануға әкеп соғуы мүмкін әрекеттерді жасауға жол бермеу мақсатында өзіме:

- 1) мемлекеттік функцияларды орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асыру;
- 2) жақын туыстарымның, жұбайым (зайыбым) мен жекжаттарымның бірге қызмет (жұмыс) істеуіне жол бермеу;
- 3) мүліктік және мүліктік емес игліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында, ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану;
- 4) материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді ұсынған адамдардың пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін, егер мұндай әрекеттер менің қызметтік өкілеттіктерімे кірсе немесе менің лауазымдық жағдайыма байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, оларды қабылдау бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдаймын.

Университетте лауазымдық міндеттерін атқарған күннен бастап толтырылған және қол қойылған растау нысаны квазимемлекеттік секторда мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаларға теңестірілген тұлғалардың жеке ісінде сақталады.

(күні, қолы, ТАӘ, лауазымы, құрылымдық бөлімшесі)

Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына №3 қосымша

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпенің нысаны мен мазмұны

1. «Академик Е.А. Бекетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ (бұдан әрі - Қоғам, Университет) Шарттың екінші Тарапын Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының қағидаттары мен талаптары туралы хабардар етеді. Шарт жасасу арқылы екінші Тарап Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатымен танысқанын растайды. Шарт бойынша өз міндеттемелерін орындау кезінде Тараптар өз қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы талаптарын сақтаудың және сақтаудың қамтамасыз етуге, сондай-ақ Шарттың мақсаттары үшін қолданылатын халықаралық актілерде және шет мемлекеттердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамалық актілерінде көзделген сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасамауга міндеттенеді.

2. Шарт мақсатында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға: пара беру не алу кезінде жасалатын қасақана іс-әрекеттер, коммерциялық сатып алу немесе Тараптар қызметкерінің (қызметкерлерінің) Тараптардың заңды мүдделеріне қайшы келетін ақша, құндылықтар, сыйлықтар және өзге де мүлік я болмаса мүліктік, физикалық немесе моральдық сипаттағы көрсетілетін қызметтер турінде пайда алу мақсатында өз қызметтік жағдайын өзге де заңсыз пайдалануы, өзі үшін немесе үшінші тұлғалар үшін өзге мүліктік құқықтарды алуы не басқа да жеке тұлғалардың аталған тұлғаға мұндай пайданы заңсыз беруі және Қазақстан Республикасының немесе Тараптар болатын және/немесе бизнес жүргізетін елдің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес өзге де мүліктік игіліктер мен артықшылықтар алуы жатады (бұдан әрі - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар).

3. Тарапта сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық болды немесе болуы мүмкін деген негізді болжам туындаған жағдайда (сыбайлас жемқорлық қылмыс жасауға байланысты екінші Тараптың қызметкеріне (қызметкерлеріне) қатысты қылмыстық іс қозғау туралы ақпарат не сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы өзге де анық ақпарат алған кезде), мұндай Тарап бұл туралы тиісті фактілерді көрсете отырып екінші Тарапты жазбаша нысанда хабардар етуге міндеттенеді (бұдан әрі-хабарлама) және екінші Тараптан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық болмамағандығы немесе болуы мүмкін еместігі жөнінде растау алынғанға дейін Шарт бойынша міндеттемелерді орындауға құқылы. Көрсетілген растауды екінші Тарап хабарлама алынған күннен бастап күнтізбелік 10 (он) күн ішінде ұсынуы тиіс.

4. Қоғам сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны туралы анық ақпарат алған кезде және осы баптың ережелері сақталған кезде екінші Тарапқа тиісті жазбаша хабарлама жібере отырып, Шартты біржакты тәртіппен толық немесе ішінара орындаудан бас тартуға, сондай-ақ екінші Тараптан Шартты бұзудан келтірілген залалдың өтелуін талап етуге құқылы.

Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына №4 қосымша

Жасалған/алынған/жасалуы/алынуы/ жоспарланған сыйлық/ өкілдік шығыс/ қонақжайлыштық анықталған кездегі жазбаша хабарлама нысаны

Мен, _____

(ТАӘ, атқаратын лауазымы, құрылымдық бөлімшесі)

осы арқылы [жасалған /алынған/ алу жоспарланған сыйлықтың /өкілдік шығыстың/ қонақжайлыштықтың] анықталғандығы туралы хабарлаймын, атап айтқанда:

1. Сыйлықтың /өкілдік шығыстың/ қонақжайлыштықтың сипаттамасы;
2. Шамамен құны;
3. Сыйға тартушы туралы ақпарат;
4. Алушы туралы ақпарат;
5. Күні:
6. Орыны;
7. Сыйлықты /өкілдік шығыстарды/ қонақжайлыштықты жасау/ алу негізdemесі;
8. Өзге де мәліметтер:

Аталған іс-әрекеттер /сыйлық/өкілдік шығыстар/қонақжайлыштық:

1) егер мұндай іс-әрекеттерсіз жағымды салдарлардың болуы негайбыл болып, сыйға тартушы үшін қандай да бір артықшылық немесе пайда алуға әсер ететін шешімдерді Қоғамның қабылдауына тандамалы әсер етудің тікелей немесе жанама мақсаты бар;

2) Қазақстан Республикасының қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың және/немесе Қоғамның ішкі нормативтік актілерінің, құжаттарының нормаларына сәйкес келмейді;

3) егер ол туралы ақпарат ашылған жағдайда Қоғам және/немесе Қоғам қызметкери үшін беделдік және/немесе өзге де тәуекел тудырады;

4) қолма-қол немесе қолма-қол емес ақша қаражаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар болып табылады немесе ақша қаражатының және/немесе сәндік бүйімдардың, басқа да мүліктік игіліктер мен артықшылықтардың өзге де түрлерін немесе баламаларын білдіреді;

5) зат, құндылық және нақты жағдай түрғысынан ақылға қонымды емес деп пайымдауға негіз бар деп санаймын.

Алынған/алу жоспарланған сыйлықтың/өкілдік шығыстың/қонақжайлыштықтың құны
тенгеден асып түседі деп пайымдауға негізі бар деп санаймын.

(күни)

(ТАӘ, қолы)